

ТӨВ АЙМАГ ДАХЬ
ТӨРИЙН АУДИТЫН ГАЗАР

САНХҮҮГИЙН АУДИТЫН ТАЙЛАН

ТӨСВИЙН ШУУД ЗАХИРАГЧ

АУДИТЫН КОД: ТӨА-2026/160/-НА-СТА-ТШЗ

ТӨВ АЙМАГ СЭРГЭЛЭН СУМЫН ЗАСАГ ДАРГЫН ТАМГЫН ГАЗРЫН
2025 ОНЫ САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАН, ТӨСВИЙН ГҮЙЦЭТГЭЛД ХИЙСЭН
САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАНГИЙН АУДИТ

Зуунмод 2026 он

Аудитын газрын дарга, тэргүүлэх аудитор Ц.Хишигжаргал

Утас: 70272582 Цахим хаяг: khishigjargalts@audit.gov.mn

Аудитын менежер О.Амаржаргал

Утас: 70273463 Цахим хаяг: amarjargalo@audit.gov.mn

Аудитор Г.Хатанбаатар

Утас: 70273204 Цахим хаяг: khatanbaatarga@audit.gov.mn

Энэхүү аудитын тайлантай холбоотой нэмэлт мэдээллийг
дараах хаягаар авна уу. Цахим хаяг: www.open.audit.mn

1.ХАРААТ БУС АУДИТОРЫН ДҮГНЭЛТ	3
2.АУДИТ ХИЙСЭН САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАН, ТӨСВИЙН ГҮЙЦЭТГЭЛ	5
3. САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАНГИЙН ТОДРУУЛГА.....	12
4. АУДИТЫН ТАЙЛАН	19
4.1 Ерөнхий зүйл	19
4.2 Материаллаг байдал.....	20
4.3 Төрийн хэмнэлтийн тухай хуулийн хэрэгжилт	20
4.4 Санхүүгийн тайлангийн аудитаар шалгасан нийцлийн аудитын асуудал	20
4.4.1 Шилэн дансны тухай хуулийн хэрэгжилт.....	20
4.5 Завсрын аудитын үр дүн, өмнөх зөвлөмжийн хэрэгжилт	21
4.5.1 Завсрын аудитын талаар.....	21
4.6 Дараагийн аудитаар анхаарах асуудал	21
5. АУДИТЫН ИЛРҮҮЛЭЛТ	21
5.1 Төлбөрийн акт	22
5.2 Албан шаардлага	22
5.3 Зөвлөмж	23
6. АУДИТААР ИЛЭРСЭН АЛДАА,ЗӨРЧЛИЙН НЭГТГЭЛ	23
6.1 Санхүүгийн тайлангийн аудитын алдааны нэгтгэл.....	23
6.2 Санхүүгийн тайлангийн аудитын зөрчлийн нэгтгэл.....	24
6.3 Санхүүгийн тайлангийн аудитаар шалгасан нийцлийн аудитын асуудал	24

Товчилсон үгийн жагсаалт

ААН	Аж ахуйн нэгж
АДБОУС	Аудитын Дээд Байгууллагын Олон Улсын Стандарт
ЗДТГ	Засаг даргын Тамгын газар
ИТХ	Иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурал
МУЕА	Монгол улсын ерөнхий аудитор
УСНББОУС	Улсын Секторын Нягтлан Бодох Бүртгэлийн Олон Улсын Стандарт

**ТӨВ АЙМАГ ДАХЬ
ТӨРИЙН АУДИТЫН ГАЗАР**

41100, Төв аймаг, Зуунмод сум
Утас: 70272582, Цахим шуудан: info@audit.gov.mn
Цахим хаяг: www.audit.mn

Алба. Дэд. 25 № 01/31
танай _____ -ны № _____ -т

Өөрчлөлтгүй дүгнэлт

Төрийн аудитын тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.3.1, 8 дугаар зүйлийн 8.1, Төсвийн тухай хуулийн 8 дугаар зүйлийн 8.9.1-д заасны дагуу Төв аймгийн Сэргэлэн сумын Засаг даргын Тамгын газрын 2025 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөрх санхүүгийн байдал, санхүүгийн үр дүн, цэвэр хөрөнгө/өмчийн өөрчлөлт, мөнгөн гүйлгээний тайлан, тодруулгууд болон төсвийн гүйцэтгэлд аудит хийлээ.

Бидний дүгнэлтээр санхүүгийн тайлангууд нь 2025 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрийн санхүүгийн байдал болон тайлант жилийн эцсээрх санхүүгийн үр дүн, мөнгөн гүйлгээ, төсвийн гүйцэтгэлийг бүх материаллаг талаар нь Төсвийн тухай хууль, Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хууль, Улсын секторын нягтлан бодох бүртгэлийн олон улсын стандартын дагуу үнэн зөв илэрхийлсэн байна.

Дүгнэлтийн үндэслэл

Төрийн аудитын байгууллага аудит хийхдээ Аудитын дээд байгууллагын олон улсын стандарт, түүнд нийцүүлэн Монгол Улсын Ерөнхий аудиторын баталсан журам, зааврын дагуу гүйцэтгэж, аудит хийгдэх байгууллагаас хараат бус, аудиторын ёс зүйн үүрэг хариуцлагыг биелүүлж ажилласан. Бидний цуглуулсан хангалттай бөгөөд зохистой аудитын нотолгоо нь дүгнэлт өгөх үндэслэл болно.

Асуудлыг онцолсон хэсэг

Тус сумын хөгжлийг тодорхойлох сүүлийн жилүүдэд хийгдсэн томоохон хөрөнгө оруулалтын ажлууд бүрэн дуусаж ашиглалтад орж Төв аймгийн Сэргэлэн сумын Засаг даргын Тамгын газрын хөрөнгөнд бүртгэсэн байна. Үүнд: хатуу хучилттай авто зам 4,945,361.9 мянган төгрөгөөр, халаалтын уурын зуух 4,299,855.9 мянган төгрөгөөр, Ээж хайрхны тохижилт 366,525.4 мянган төгрөгөөр хөрөнгийн бүртгэлд бүртгэсэн байна.

Аудитын гол асуудал

Төсөв захирагчийн хэрэгжүүлэх 13 хөтөлбөр 20 арга хэмжээг санхүүжүүлэхээр 3,863,549.1 мянган төгрөгийн санхүүжилт авч, гүйцэтгэлээр 3,074,562.7 мянган төгрөгийг зарцуулж, оны эцэст зарцуулаагүй үлдэгдэл 788,986.4 мянган төгрөгийг орон нутгийн төсөвт буцаан төвлөрүүлсэн байна. Энэ нь жилийн эцэст хөрөнгө оруулалтын зардлын санхүүжилтийг зарцааснаас 149,452.7 мянган төгрөгийн өглөг үүссэн байна.

Бусад асуудлын хэсэг

Сумын Засаг даргатай байгуулсан байгууллагын 2025 оны гүйцэтгэлийн төлөвлөгөөг 4 зорилт, 44 арга хэмжээтэй төлөвлөсөн ба гүйцэтгэлийн хэрэгжилт 98,8 хувийн биелэлттэй байна. Санхүүгийн тайланд өгсөн бидний дүгнэлт бусад мэдээллийг хамраагүй болно.

Санхүүгийн тайланд төсвийн захирагчийн хүлээх үүрэг, хариуцлага

Төсвийн захирагч санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлийг Төсвийн тухай хууль, Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хууль, Улсын секторын нягтлан бодох бүртгэлийн олон улсын стандартын дагуу үнэн зөв бэлтгэж толилуулах үүрэгтэй.

Санхүүгийн тайланг залилан эсвэл алдааны улмаас үүсэх материаллаг буруу илэрхийлэлгүй бэлтгэхэд шаардлагатай гэж үзсэн дотоод хяналтыг тодорхойлж, хэрэгжүүлэх үүрэг хариуцлага хүлээнэ.

Төрийн аудитын байгууллагын үүрэг, хариуцлага

Төрийн аудитын байгууллага залилан эсвэл алдааны улмаас үүсэх материаллаг буруу илэрхийллээс санхүүгийн тайлан бүхэлдээ ангид эсэх талаарх үндэслэлтэй баталгаажуулалт олж авах, дүгнэлт, зөвлөмж бүхий аудитын тайлан гаргах зорилготой.

Үндэслэлтэй баталгаажуулалт нь дээд түвшнийх боловч үнэмлэхүй түвшний баталгаажуулалт биш бөгөөд АДБОУС-ын дагуу хийсэн аудитаар бүх материаллаг буруу илэрхийлэл бүрийг илрүүлнэ гэсэн баталгаа болохгүй юм.

Буруу илэрхийлэл нь залилан эсвэл алдаанаас үүсэж болох бөгөөд дангаараа эсвэл нийлээд уг санхүүгийн тайланд үндэслэн гарах хэрэглэгчдийн эдийн засгийн шийдвэрт нөлөөлөх үндэслэлтэй байвал материаллаг гэж үздэг.

ДАРГА,
ТЭРГҮҮЛЭХ АУДИТОР

Ц.ХИШИГЖАРГАЛ

2. АУДИТ ХИЙСЭН САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАН, ТӨСВИЙН ГҮЙЦЭТГЭЛ

2.1 Аудит хийсэн санхүүгийн байдлын тайлан

/төгрөгөөр/

Дансны код	Балансын үзүүлэлт	Эхний үлдэгдэл	Эцсийн үлдэгдэл
1	ЭРГЭЛТИЙН ХӨРӨНГИЙН ДҮН	4,343,814,801.42	442,551,499.82
33	АВЛАГА	4,263,397,353.20	280,758,386.60
335	Бусад авлага	4,263,397,353.20	280,758,386.60
3351	Байгууллагаас авах авлага	4,263,397,353.20	280,758,386.60
35	БАРАА МАТЕРИАЛ	80,417,448.22	161,793,113.22
351	Түүхий эд материал	5,250,125.00	65,286,000.00
35110	Тусгай зориулалттай материал	5,250,125.00	65,286,000.00
354	Хангамжийн материал	75,167,323.22	96,507,113.22
35410	Бичиг хэргийн материал	986,500.00	2,207,300.00
35420	Аж ахуйн материал	62,879,323.22	77,091,813.22
35430	Сэлбэг хэрэгсэл	93,500.00	00.00
35450	Барилгын засварын материал	2,218,000.00	2,218,000.00
35470	Бусад хангамжийн материал	8,990,000.00	14,990,000.00
2	ЭРГЭЛТИЙН БУС ХӨРӨНГИЙН ДҮН	5,051,381,237.54	15,537,596,520.85
39	ҮНДСЭН ХӨРӨНГӨ	5,051,381,237.54	15,537,596,520.85
392	Биет хөрөнгө	5,020,229,237.54	15,247,629,120.89
39201	Барилга, байгууламж, орон сууц	4,337,429,365.56	8,819,514,174.56
39202	Хуримтлагдсан элэгдэл	-629,333,494.70	-801,356,394.90
39203	Авто-тээврийн хэрэгсэл	585,979,440.00	685,054,439.00
39204	Хуримтлагдсан элэгдэл	-293,614,120.00	-284,308,471.08
39205	Машин тоног төхөөрөмж (компьютер)	331,069,196.00	502,191,554.93
39206	Хуримтлагдсан элэгдэл	-138,338,567.67	-119,099,446.85
39207	Тавилга, аж ахуйн эд хогшил	70,691,700.00	101,168,590.00
39208	Хуримтлагдсан элэгдэл	-35,527,549.43	-16,104,883.43
39209	Зам, гүүрийн байгууламж	00.00	5,115,742,541.83
39214	Бусад үндсэн хөрөнгө	1,164,007,842.55	1,574,953,350.00
39215	Хуримтлагдсан элэгдэл	-372,134,574.77	-330,126,333.17
393	Биет бус хөрөнгө	31,152,000.00	289,967,399.96
39301	Програм хангамж	11,205,000.00	10,860,000.00
39302	Хуримтлагдсан элэгдэл	-2,453,000.00	-3,141,000.04
39303	Бусад биет бус хөрөнгө	22,400,000.00	282,248,400.00
3	НИЙТ ХӨРӨНГИЙН ДҮН III=I+II	9,395,196,038.96	15,980,148,020.67
4	НИЙТ ӨР ТӨЛБӨР	00.00	162,036,740.01
41	БОГИНО ХУГАЦААТ ӨР ТӨЛБӨР	00.00	162,036,740.01
413	Өглөг	00.00	162,036,740.01
41320	Бараа үйлчилгээний зардлын өглөг	00.00	12,584,088.00
4136	Бусад өглөг	00.00	149,452,652.01
41361	Байгууллагад төлөх өглөг	00.00	149,452,652.01
5	ЦЭВЭР ХӨРӨНГӨ ӨМЧИЙН ДҮН	9,395,196,038.96	15,818,111,280.66
51	Засгийн газрын хувь оролцоо	9,395,196,038.96	15,818,111,280.66
511	Засгийн газрын оруулсан капитал /Засгийн газрын сан/ орон нутгийн сан	892,403,902.95	892,403,902.95
51101	Өмч: - төрийн	892,403,902.95	892,403,902.95
512	Хуримтлагдсан үр дүн	8,470,585,789.33	14,893,501,031.03
51210	Өмнөх үеийн үр дүн	8,470,585,789.33	8,470,585,789.33
51220	Тайлант үеийн үр дүн	00.00	6,422,915,241.70
51300	Хөрөнгийн дахин үнэлгээний зерүү	32,206,346.68	32,206,346.68
6	ӨР ТӨЛБӨР, ЦЭВЭР ХӨРӨНГӨ ӨМЧИЙН ДҮН VI=IV+V	9,395,196,038.96	15,980,148,020.67

2.2 Аудит хийсэн санхүүгийн үр дүнгийн тайлан

/төгрөгөөр/

Дансны код	Үзүүлэлт	Өмнөх оны гүйцэтгэл	Тайлант оны гүйцэтгэл
1	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ОРЛОГЫН ДҮН (I)	11,476,720,213.24	9,565,219,421.38
12	ТАТВАРЫН БУС ОРЛОГО	593,419,578.00	5,306,339,463.93
120	Нийтлэг татварын бус орлого	591,419,578.00	5,306,339,463.93
120001	Хувьцааны ногдол ашиг	00.00	5,262,816,063.93
120004	Төсөв байгууллагын өөрийн орлого	590,759,578.00	00.00
1200042	Туслах үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	142,570,015.00	00.00
1200045	Үнэ төлбөргүй хүлээн авсан орлого	448,189,563.00	00.00
120009	Бусад орлого	660,000.00	00.00
122	Тусламжийн орлого	2,000,000.00	00.00
122001	Хандив тусламж /дотоод/	2,000,000.00	00.00
13	ТУСЛАМЖ, САНХҮҮЖИЛТИЙН ОРЛОГО	10,883,300,635.24	4,258,879,957.45
1311	Нэмэлт санхүүжилтийн орлого	538,878,135.24	395,330,857.45
131104	Дээд шатны төсвийн захирагчийн төсөвт тусгагдсан төсвөөс доод шатны төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	474,066,915.00	279,839,789.03
131105	Төсвийн байгууллагын үндсэн үйл ажиллагааны хүрээнд бий болсон нэмэлт орлого	64,811,220.24	115,491,068.42
1320	Орон нутгийн төсвөөс санхүүжих	10,344,422,500.00	3,863,549,100.00
132001	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт /орон нутгийн төсөвт байгууллага/	10,344,422,500.00	3,863,549,100.00
2	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЗАРДЛЫН ДҮН	5,901,490,956.57	3,082,424,179.60
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	3,324,532,472.57	2,687,493,827.60
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	1,787,615,735.53	1,804,970,844.45
2101	Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил	737,240,491.97	849,828,619.73
210101	Үндсэн цалин	383,146,574.72	424,799,088.06
210102	Нэмэгдэл	302,067,028.36	351,561,092.82
210103	Унаа хоолны хөнгөлөлт	34,296,690.48	63,452,575.00
210104	Урамшуулал	17,730,198.41	10,015,863.85
2102	Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл	94,821,836.72	108,957,612.50
210201	Тэтгэврийн даатгал	65,971,732.49	74,128,114.50
210202	Тэтгэмжийн даатгал	7,272,185.86	8,567,484.00
210203	ҮОМШӨ-ний даатгал	3,612,679.67	4,503,600.00
210204	Ажилгүйдлийн даатгал	3,593,589.67	4,351,736.00
210205	Эрүүл мэндийн даатгал	14,371,649.03	17,406,678.00
2103	Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал	75,496,140.31	68,027,732.85
210301	Гэрэл, цахилгаан	58,539,340.31	23,760,207.85
210302	Түлш, халаалт	16,956,800.00	42,478,775.00
210303	Цэвэр, бохир ус	00.00	1,788,750.00
2104	Хангамж, бараа материалын зардал	52,359,509.64	44,389,004.00
210401	Бичиг хэрэг	8,489,886.00	2,940,700.00
210402	Тээвэр, шатахуун	36,073,343.64	35,318,004.00
210403	Шуудан, холбоо, интернэтийн төлбөр	2,373,780.00	3,990,300.00
210405	Хог хаягдал зайлуулах, хортон мэрэгчдийн устгал, ариутгал	4,498,500.00	2,140,000.00
210408	Бараа материал акталсны зардал	924,000.00	00.00
2105	Нормативт зардал	2,093,084.00	738,100.00
210503	Нормын хувцас, зөөлөн эдлэл	2,093,084.00	738,100.00
2106	Эд хогшил, урсгал засварын зардал	52,280,510.00	30,713,200.00
210601	Багаж, техник, хэрэгсэл	00.00	3,450,000.00
210604	Урсгал засвар	52,280,510.00	27,263,200.00

2107	Томилолт, зочны зардал	6,836,000.00	2,860,000.00
210702	Дотоод албан томилолт	6,836,000.00	2,860,000.00
2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	23,665,150.50	42,346,278.00
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	20,742,541.50	39,200,000.00
210802	Аудит, баталгаажуулалт, зэрэглэл тогтоох	720,000.00	00.00
210803	Даатгалын үйлчилгээ	1,993,100.00	2,000,000.00
210804	Тээврийн хэрэгслийн татвар	30,000.00	816,994.00
210805	Тээврийн хэрэгслийн оношлогоо	179,509.00	200,000.00
210807	Газрын төлбөр	00.00	129,284.00
2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	742,823,012.39	657,110,297.37
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	389,680,956.56	90,844,355.00
210903	Үндсэн хөрөнгийн элэгдэл, хорогдол	353,142,055.83	566,265,942.37
213	УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ	1,536,916,737.04	882,522,983.15
2132	Бусад урсгал шилжүүлэг	20,427,798.00	36,527,600.00
213205	Төрөөс иргэдэд олгох тэтгэмж, урамшуулал	6,608,000.00	27,932,600.00
213208	Хөдөө орон нутагт тогтвор суурьшилтай ажилласан албан хаагчдад төрөөс үзүүлэх дэмжлэг	6,137,298.00	7,095,000.00
213209	Нэг удаагийн тэтгэмж, шагнал урамшуулал	7,682,500.00	1,500,000.00
2133	Улсын төсвөөс олгосон санхүүжилт, шилжүүлэг	1,516,488,939.04	845,995,383.15
213303	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг	1,516,488,939.04	845,995,383.15
22	ХӨРӨНГИЙН ЗАРДАЛ	2,576,958,484.00	394,930,352.00
2200	Дотоод эх үүсвэрээр	2,576,958,484.00	394,930,352.00
220001	Барилга байгууламж	2,006,577,008.00	00.00
221001	Их засвар	52,993,925.00	169,671,036.00
222001	Тоног төхөөрөмж	180,359,194.00	43,880,000.00
223001	Бусад хөрөнгө	337,028,357.00	181,379,316.00
3	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ҮР ДҮН (3)=(1)-(2)	5,575,229,256.67	6,482,795,241.78
225	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ БУС ЗАРДЛЫН ДҮН	51,040,277.96	59,880,000.08
225001	Үндсэн хөрөнгө худалдсаны гарз	6,077,777.96	59,880,000.08
225005	Үнэ төлбөргүй гарсан зардал	44,962,500.00	00.00
4	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ БУС ҮР ДҮН (4)=(145-225)	-51,040,277.96	-59,880,000.08
5	НИЙТ ҮР ДҮН (5)=(3)+(4)	5,524,188,978.71	6,422,915,241.70

2.3 Аудит хийсэн мөнгөн гүйлгээний тайлан

/төгрөгөөр/

Дансны код	Үзүүлэлт	Өмнөх оны гүйцэтгэл	Тайлант оны гүйцэтгэл
1	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ МӨНГӨН ОРЛОГЫН ДҮН (1)	11,028,530,650.24	4,258,879,957.45
12	ТАТВАРЫН БУС ОРЛОГО	145,230,015.00	00.00
120	Нийтлэг татварын бус орлого	143,230,015.00	00.00
120004	Төсөв байгууллагын өөрийн орлого	142,570,015.00	00.00
1200042	Туслах үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	142,570,015.00	00.00
122	Тусламжийн орлого	2,000,000.00	00.00
122001	Хандив тусламж /дотоод/	2,000,000.00	00.00
13	ТУСЛАМЖ, САНХҮҮЖИЛТИЙН ОРЛОГО	10,883,300,635.24	4,258,879,957.45
1311	Нэмэлт санхүүжилтийн орлого	538,878,135.24	395,330,857.45
131104	Дээд шатны төсвийн захирагчийн төсөвт тусгагдсан төсвөөс доод шатны төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	474,066,915.00	279,839,789.03

131105	Төсвийн байгууллагын үндсэн үйл ажиллагааны хүрээнд бий болсон нэмэлт орлого	64,811,220.24	115,491,068.42
1320	Орон нутгийн төсвөөс санхүүжих	10,344,422,500.00	3,863,549,100.00
132001	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт /орон нутгийн төсөвт байгууллага/	10,344,422,500.00	3,863,549,100.00
2	НИЙТ ЗАРЛАГА ба ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН (2)	2,932,005,155.04	2,240,524,319.96
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	2,932,005,155.04	2,240,524,319.96
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	1,396,521,918.00	1,358,001,336.81
2101	Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил	737,240,491.97	849,828,619.73
210101	Үндсэн цалин	383,146,574.72	424,799,088.06
210102	Нэмэгдэл	302,067,028.36	351,561,092.82
210103	Унаа хоолны хөнгөлөлт	34,296,690.48	63,452,575.00
210104	Урамшуулал	17,730,198.41	10,015,863.85
2102	Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл	94,821,836.72	108,957,612.50
210201	Тэтгэврийн даатгал	65,971,732.49	74,128,114.50
210202	Тэтгэмжийн даатгал	7,272,185.86	8,567,484.00
210203	ҮОМШӨ-ний даатгал	3,612,679.67	4,503,600.00
210204	Ажилгүйдлийн даатгал	3,593,589.67	4,351,736.00
210205	Эрүүл мэндийн даатгал	14,371,649.03	17,406,678.00
2103	Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал	73,562,344.49	68,527,732.85
210301	Гэрэл, цахилгаан	49,744,117.93	23,760,207.85
210302	Түлш, халаалт	23,818,226.56	42,978,775.00
210303	Цэвэр, бохир ус	00.00	1,788,750.00
2104	Хангамж, бараа материалын зардал	52,677,990.00	31,077,996.00
210401	Бичиг хэрэг	4,116,120.00	3,970,500.00
210402	Тээвэр, шатахуун	40,013,090.00	20,977,196.00
210403	Шуудан, холбоо, интернэтийн төлбөр	2,548,780.00	3,990,300.00
210405	Хог хаягдал зайлуулах, хортон мэрэгчдийн устгал, ариутгал	6,000,000.00	2,140,000.00
2105	Нормативт зардал	2,531,720.00	804,450.00
210503	Нормын хувцас, зөөлөн эдлэл	2,531,720.00	804,450.00
2106	Эд хогшил, урсгал засварын зардал	67,448,410.00	65,859,540.00
210601	Багаж, техник, хэрэгсэл	2,491,300.00	00.00
210604	Урсгал засвар	64,957,110.00	65,859,540.00
2107	Томилолт, зочны зардал	6,836,000.00	2,860,000.00
210702	Дотоод албан томилолт	6,836,000.00	2,860,000.00
2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	30,609,926.00	98,886,435.73
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	20,822,826.00	95,740,157.73
210802	Аудит, баталгаажуулалт, зэрэглэл тогтоох	720,000.00	00.00
210803	Даатгалын үйлчилгээ	1,993,100.00	2,000,000.00
210804	Тээврийн хэрэгслийн татвар	30,000.00	816,994.00
210805	Тээврийн хэрэгслийн оношлогоо	44,000.00	200,000.00
210806	Мэдээлэл, технологийн үйлчилгээ	7,000,000.00	00.00
210807	Газрын төлбөр	00.00	129,284.00
2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	330,793,198.82	131,198,950.00
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	330,793,198.82	131,198,950.00
213	УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ	1,535,483,237.04	882,522,983.15
2132	Бусад урсгал шилжүүлэг	18,994,298.00	36,527,600.00
213205	Төрөөс иргэдэд олгох тэтгэмж, урамшуулал	6,608,000.00	27,932,600.00
213208	Хөдөө орон нутагт тогтвор суурьшилтай ажилласан албан хаагчдад төрөөс үзүүлэх дэмжлэг	6,137,298.00	7,095,000.00

213209	Нэг удаагийн тэтгэмж, шагнал урамшуулал	6,249,000.00	1,500,000.00
2133	Улсын төсвөөс олгосон санхүүжилт, шилжүүлэг	1,516,488,939.04	845,995,383.15
213303	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг	1,516,488,939.04	845,995,383.15
3	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (3)=(1)-(2)	8,096,525,495.20	2,018,355,637.49
5	ХӨРӨНГӨ ОРУУЛАЛТЫН МӨНГӨН ЗАРДЛЫН ДҮН (5)	8,096,525,495.20	2,018,355,637.49
22	ХӨРӨНГИЙН ЗАРДАЛ	8,096,525,495.20	2,018,355,637.49
2200	Дотоод эх үүсвэрээр	8,096,525,495.20	2,018,355,637.49
220001	Барилга байгууламж	6,598,451,618.60	1,451,144,312.50
221001	Их засвар	216,977,145.00	188,671,036.00
222001	Тоног төхөөрөмж	509,346,387.00	43,880,000.00
223001	Бусад хөрөнгө	771,750,344.60	334,660,288.99
225106	Биет ба биет бус хөрөнгө худалдан авсан	00.00	00.00
6	ХӨРӨНГӨ ОРУУЛАЛТЫН ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (6)=(4)-(5)	-8,096,525,495.20	-2,018,355,637.49

2.4 Аудит хийсэн цэвэр хөрөнгө/өмчийн өөрчлөлтийн тайлан

/төгрөгөөр/

Код	Үзүүлэлт	Засгийн газрын оруулсан капитал	Дахин үнэлгээний нөөц	Хуримтлагдсан дүн	Бусад	Засгийн газрын хувь оролцооний нийт дүн
C01	2024 оны 01-р сарын 01-нээрх үлдэгдэл	892,403,902.95	33,710,709.29	2,944,892,448.01	00.00	3,871,007,060.25
C03	Дахин илэрхийлсэн үлдэгдэл	892,403,902.95	33,710,709.29	2,944,892,448.01	00.00	3,871,007,060.25
C07	Тайлант үеийн үр дүн	00.00	00.00	5,524,188,978.71	00.00	5,524,188,978.71
C08	2024 оны 12-р сарын 31-нээрх үлдэгдэл	892,403,902.95	33,710,709.29	8,469,081,426.72	00.00	9,395,196,038.96
D01	2025 оны 12-р сарын 31-нээрх үлдэгдэл	892,403,902.95	33,710,709.29	8,469,081,426.72	00.00	9,395,196,038.96
D03	Дахин илэрхийлсэн үлдэгдэл	892,403,902.95	33,710,709.29	8,469,081,426.72	00.00	9,395,196,038.96
D08	Тайлант үеийн үр дүн	00.00	00.00	6,422,915,241.70	00.00	6,422,915,241.70
D09	2025 оны 12-р сарын 31-нээрх үлдэгдэл	892,403,902.95	33,710,709.29	14,891,996,668.42	00.00	15,818,111,280.66

2.5 Аудит хийсэн төсвийн гүйцэтгэлийн тайлан

/төгрөгөөр/

Эдийн засгийн ангилал	Үзүүлэлт	Тайлант оны			
		Батлагдсан төлөвлөгөө	Гүйцэтгэл	Зөрүү	Хувь
	ЗАРДЛЫГ САНХҮҮЖҮҮЛЭХ ЭХ ҮҮСВЭР	4,741,096,400.00	3,863,549,100.00	(877,547,300.00)	81.49
1320	ОРОН НУТГИЙН ТӨСВӨӨС САНХҮҮЖИХ	4,741,096,400.00	3,863,549,100.00	(877,547,300.00)	81.49
132001	Орон нутгийн төсвөөс	4,741,096,400.00	3,863,549,100.00	(877,547,300.00)	81.49
2	НИЙТ ЗАРЛАГА БА ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН	4,741,096,400.00	3,074,562,702.77	(1,666,533,697.23)	64.85
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	1,582,028,800.00	1,236,945,148.28	(345,083,651.72)	78.19
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	1,535,243,200.00	1,200,417,548.28	(334,825,651.72)	78.19
2101	Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил	782,028,200.00	763,439,989.70	(18,588,210.30)	97.62
210101	Үндсэн цалин	426,394,900.00	424,799,088.06	(1,595,811.94)	99.63
210102	Нэмэгдэл	278,914,700.00	265,627,795.79	(13,286,904.21)	95.24
210103	Унаа хоолны хөнгөлөлт	67,158,000.00	63,452,575.00	(3,705,425.00)	94.48
210104	Урамшуулал	9,560,600.00	9,560,530.85	(69.15)	100.00
2102	Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл	98,109,900.00	98,109,900.00	-	100.00
210201	Тэтгэврийн даатгал	66,714,700.00	66,714,700.00	-	100.00
210202	Тэтгэмжийн даатгал	7,848,800.00	7,848,800.00	-	100.00
210203	ҮОМШӨ-ний даатгал	3,924,400.00	3,924,400.00	-	100.00
210204	Ажилгүйдлийн даатгал	3,924,400.00	3,924,400.00	-	100.00
210205	Эрүүл мэндийн даатгал	15,697,600.00	15,697,600.00	-	100.00
2103	Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал	99,229,400.00	68,527,732.85	(30,701,667.15)	69.06
210301	Гэрэл, цахилгаан	49,250,600.00	23,760,207.85	(25,490,392.15)	48.24
210302	Түлш, халаалт	42,978,800.00	42,978,775.00	(25.00)	100.00
210303	Цэвэр, бохир ус	7,000,000.00	1,788,750.00	(5,211,250.00)	25.55
2104	Хангамж, бараа материалын зардал	45,680,300.00	28,036,200.00	(17,644,100.00)	61.37
210401	Бичиг хэрэг	3,500,000.00	2,734,900.00	(765,100.00)	78.14
210402	Тээвэр, шатахуун	31,000,000.00	19,321,000.00	(11,679,000.00)	62.33
210403	Шуудан, холбоо, интернэтийн төлбөр	3,890,300.00	3,840,300.00	(50,000.00)	98.71
210405	Хог хаягдал зайлуулах, хортон мэрэгчдийн устгал, ариутгал	7,290,000.00	2,140,000.00	(5,150,000.00)	29.36
2105	Нормативт зардал	4,000,000.00	804,450.00	(3,195,550.00)	20.11
210503	Нормын хувцас, зөөлөн эдлэл	4,000,000.00	804,450.00	(3,195,550.00)	20.11
2106	Эд хогшил, урсгал засварын зардал	140,000,000.00	64,999,540.00	(75,000,460.00)	46.43
210601	Багаж, техник хэрэгсэл	20,000,000.00	-	(20,000,000.00)	-
210602	Тавилга	20,000,000.00	-	(20,000,000.00)	-
210604	Урсгал засвар	100,000,000.00	64,999,540.00	(35,000,460.00)	65.00
2107	Томилот, зочны зардал	8,800,000.00	2,860,000.00	(5,940,000.00)	32.50
210702	Дотоод албан томилот	8,800,000.00	2,860,000.00	(5,940,000.00)	32.50
2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	183,435,400.00	98,886,435.73	(84,548,964.27)	53.91
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	176,177,900.00	95,740,157.73	(80,437,742.27)	54.34
210802	Аудит, баталгаажуулалт, зэрэглэл тогтоох	1,476,000.00	-	(1,476,000.00)	-
210803	Даатгалын үйлчилгээ	2,000,000.00	2,000,000.00	-	100.00
210804	Тээврийн хэрэгслийн татвар	3,301,500.00	816,994.00	(2,484,506.00)	24.75
210805	Тээврийн хэрэгслийн оношлогоо	200,000.00	200,000.00	-	100.00
210807	Газрын төлбөр	280,000.00	129,284.00	(150,716.00)	46.17
2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	173,960,000.00	74,753,300.00	(99,206,700.00)	42.97
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	173,960,000.00	74,753,300.00	(99,206,700.00)	42.97

213	УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ	46,785,600.00	36,527,600.00	(10,258,000.00)	78.07
2132	Бусад урсгал шилжүүлэг	46,785,600.00	36,527,600.00	(10,258,000.00)	78.07
213205	Төрөөс иргэдэд олгох тэтгэмж, урамшуулал	36,690,600.00	27,932,600.00	(8,758,000.00)	76.13
213208	Хөдөө орон нутагт тогтвор суурьшилтай ажилласан албан хаагчдад төрөөс үзүүлэх дэмжлэг	7,095,000.00	7,095,000.00	-	100.00
213209	Нэг удаагийн тэтгэмж, шагнал урамшуулал	3,000,000.00	1,500,000.00	(1,500,000.00)	50.00
22	ХӨРӨНГИЙН ЗАРДАЛ	3,159,067,600.00	1,837,617,554.49	(1,321,450,045.51)	58.17
2200	Дотоод эх үүсвэрээр	3,159,067,600.00	1,837,617,554.49	(1,321,450,045.51)	100.00
220001	Барилга байгууламж	1,910,762,900.00	1,451,144,312.50	(459,618,587.50)	75.95
221001	Их засвар	227,940,000.00	111,932,535.00	(116,007,465.00)	49.11
222001	Тоног төхөөрөмж	227,940,400.00	43,880,000.00	(184,060,400.00)	19.25
223001	Бусад хөрөнгө	792,424,300.00	230,660,706.99	(561,763,593.01)	29.11
62	АЖИЛЛАГСАДЫН ТОО	24.00	24.00	-	100.00
620001	Удирдах ажилтан	1.00	1.00	-	100.00
620002	Гүйцэтгэх ажилтан	7.00	7.00	-	100.00
620003	Үйлчлэх ажилтан	17.00	17.00	-	100.00

2.6 Аудит хийсэн нэмэлт санхүүжилтийн төсвийн гүйцэтгэлийн тайлан

/төгрөгөөр/

Дансны код	Үзүүлэлт	Өмнөх он	Гүйцэтгэл
II	НИЙТ ЗАРЛАГА БА ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН	683,448,150.24	282,982,222.53
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	319,561,865.24	102,244,139.53
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	229,913,001.69	102,244,139.53
2101	Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил	66,909,996.76	86,388,630.03
210102	Нэмэгдэл	66,909,996.76	85,933,297.03
210104	Урамшуулал	-	455,333.00
2102	Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл	3,882,595.11	10,847,712.50
210201	Тэтгэврийн даатгал	2,642,915.32	7,413,414.50
210202	Тэтгэмжийн даатгал	310,932.45	718,684.00
210203	ҮОМШӨ-ний даатгал	155,467.72	579,200.00
210204	Ажилгүйдлийн даатгал	155,017.72	427,336.00
210205	Эрүүл мэндийн даатгал	618,261.90	1,709,078.00
2103	Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал	5,668,240.00	-
210301	Гэрэл, цахилгаан	5,668,240.00	-
2104	Хангамж, бараа материалын зардал	14,013,090.00	3,041,796.00
210401	Бичиг хэрэг	-	1,235,600.00
210402	Тээвэр, шатахуун	14,013,090.00	1,656,196.00
210403	Шуудан, холбоо, интернэтийн төлбөр	-	150,000.00
2106	Эд хогшил, урсгал засварын зардал	-	860,000.00
210604	Урсгал засвар	-	860,000.00
2107	Томилолт, зочны зардал	1,020,000.00	-
210702	Дотоод албан томилолт	1,020,000.00	-
2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	1,307,478.00	-
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	1,307,478.00	-
2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	137,111,601.82	1,106,000.00
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	137,111,601.82	1,106,000.00

213	УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ	89,648,863.55	57,008,985.92
2132	Бусад урсгал шилжүүлэг	6,137,298.00	-
213208	Хөдөө орон нутагт тогтвор суурьшилтай ажилласан албан хаагчдад төрөөс үзүүлэх дэмжлэг	6,137,298.00	-
2133	Олгосон санхүүжилт, шилжүүлэг	83,511,565.55	57,008,985.92
213405	Орон нутгийн төсвийн ерөнхийлөн захирагчдад олгох татаас, нэмэлт санхүүжилт төвлөрүүлэх шилжүүлэг	83,511,565.55	57,008,985.92
22	ХӨРӨНГИЙН ЗАРДАЛ	363,886,285.00	180,738,083.00
2200	Дотоод эх үүсвэрээр	363,886,285.00	180,738,083.00
220001	Барилга байгууламж	363,886,285.00	-
221001	Их засвар	-	76,738,501.00
223001	Бусад хөрөнгө	-	103,999,582.00
I	ЗАРДЛЫГ САНХҮҮЖҮҮЛЭХ ЭХ ҮҮСВЭР	683,448,150.24	395,330,857.45
1311	Нэмэлт санхүүжилтийн орлого	683,448,150.24	395,330,857.45
131104	Дээд шатны төсвийн захирагчийн төсөвт тусгагдсан төсвөөс доод шатны төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	474,066,915.00	279,839,789.03
131105	Төсвийн байгууллагын үндсэн үйл ажиллагааны хүрээнд бий болсон нэмэлт орлого	209,381,235.24	115,491,068.42

3. САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАНГИЙН ТОДРУУЛГА

3.1 Байгууллага, түүний үйл ажиллагаа

Сэргэлэн сумын Засаг даргын Тамгын газар нь сумын ИТХ, Засаг даргын бодлого боловсруулж, шийдвэр гаргахад нь бүх талын дэмжлэг туслалцаа үзүүлэх замаар төрийн үйлчилгээг иргэдэд түргэн шуурхай хүргэн төрийн хууль тогтоомжийн хэрэгжилтийг хангуулах, иргэдийн ажиллах амьдрах таатай орчин бүрдүүлэх, оновчтой бодлого зохицуулалтаар хангах замаар аймгийнхаа хөгжилд дэмжлэг үзүүлж чаддаг, цомхон чадварлаг, эцсийн үр дүнг эрхэмлэн дээдэлсэн төрийн албыг төлөвшүүлэх чиг үүрэг бүхий Сэргэлэн сумын төсвийн төвлөрүүлэн захирагчийн харьяа байгууллага юм.

Сэргэлэн сумын Засаг даргын Тамгын газар нь 2025 оныг “Сум орон нутгийн тогтвортой хөгжлийг хангах, төрийн үйлчилгээг чанартай шуурхай хүргэх, төрийн албан хаагчийн ёс зүй, сахилга хариуцлагыг чангатган манлайлан ажиллах” зорилго дэвшүүлэн 4 зорилт, 44 ажил, арга хэмжээг төлөвлөн ажилласан. Дэвшүүлсэн зорилго, зорилт, арга хэмжээг 98,8 хувийн гүйцэтгэлтэй хэрэгжүүлж ажилласан байна.

Төв аймгийн Сэргэлэн сумын Засаг даргын Тамгын газрын даргын 2025 оны 01 дүгээр сарын 06-ны өдрийн Б/01 дүгээр тушаалаар байгууллагын бүтэц, орон тоог улс төрийн 7, төрийн захиргааны 9, төрийн үйлчилгээний 6, гэрээт 4 албан хаагчтайгаар баталж, үйл ажиллагаагаа явуулсан байна.

3.2 Байгууллагын гадаад, дотоод орчин

Сэргэлэн сумын Засаг даргын Тамгын газар нь 2025 оны гүйцэтгэлийн төлөвлөгөөний дагуу төрийн байгууллагуудаас иргэн, хуулийн этгээдэд үзүүлж буй үйлчилгээг шуурхай, чирэгдэлгүй үзүүлж сумын үйлчилгээний нэгдсэн төвийн үйл ажиллагааг сайжруулж, үйлчилгээний чанар, хүртээмжийг нэмэгдүүлж ажилласан байна.

Төв аймгийн Сэргэлэн сумын Засаг даргын Тамгын газар нь төсвийн шууд захирагчийн хувьд дараах хуулийн хүрээнд төсөв, санхүү, нягтлан бодох бүртгэлийн үйл ажиллагааг эрхлэн гүйцэтгэж байна. Үүнд:

- Төсвийн тухай хууль
- Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хууль
- Төрийн болон орон нутгийн өмчийн тухай хууль
- Төрийн болон орон нутгийн өмчийн хөрөнгөөр бараа, ажил, үйлчилгээ худалдан авах тухай хууль
- Шилэн дансны тухай хууль
- Монгол Улсын 2023 оны Төсвийн тухай хууль
- Төрийн хэмнэлтийн тухай хууль
- Засаг захиргаа, нутаг дэвсгэрийн нэгж, түүний удирдлагын хууль

Байгууллагын удирдлагын хэрэгжүүлж буй дотоод хяналтаас төлөвлөлтийн үе шатанд аудитад хамааралтай хяналтыг авч үзэж, гүйцэтгэх үе шатанд хяналтын сорил гүйцэтгэсний үр дүнд дотоод хяналтын үйл ажиллагааны зохион байгуулалт, хэрэгжилт үр нөлөөгүй байна. Тус байгууллагын дотоод хяналтыг Засаг даргын орлогчоор ахлуулсан, санхүү албаны дарга, төрийн сангийн мэргэжилтэн нарын 3 хүний бүрэлдэхүүнтэй ажлын хэсэг хариуцан ажиллаж байна.

Төв аймгийн Сэргэлэн сумын Засаг даргын Тамгын газар нь дотоод аудитын нэгжгүй бөгөөд Аймгийн Засаг даргын дэргэдэх Санхүүгийн хяналт, дотоод аудитын алба хариуцан гүйцэтгэж байна. 2025 онд тус байгууллагын үйл ажиллагаанд Санхүүгийн хяналт, дотоод аудитын газраас 2024 оны санхүүгийн үйл ажиллагаанд дотоод аудитын хийгдсэн байна. Дотоод аудитын чиг үүрэг, түүний гүйцэтгэсэн ажлын талаар ойлголт олж авснаар дотоод аудитын гүйцэтгэсэн ажлыг аудитад ашиглах шаардлагагүй гэж үзлээ.

3.3 Санхүүгийн тайлагналын үзэл баримтлал

Санхүүгийн тайланг бүх материаллаг зүйлсийн хувьд холбогдох санхүүгийн тайлагналын үзэл баримтлалын дагуу бэлтгэсэн эсэх талаар аудитор дүгнэлтээ илэрхийлснээр санхүүгийн тайлангийн зорилтот хэрэглэгчдийн зүгээс үзүүлэх итгэл үнэмшлийн хэмжээг нэмэгдүүлэхэд аудитын зорилго оршино.

Төв аймгийн Сэргэлэн сумын Засаг даргын Тамгын газар нь 2025 оны санхүүгийн тайлан дахь ажил гүйлгээг аккрузал сууриар хөтөлж, нийтлэг зорилготой, үнэн зөв толилуулгын үзэл баримтлалын дагуу бэлтгэсэн байна.

Тус байгууллагын мөрдөж буй нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын баримт бичиг нь Санхүү төрийн сангийн хэлтсийн 2012 оны "Нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын баримт бичиг"-ийг мөрдөн ажиллаж байна. Тус бодлогын баримт бичиг нь холбогдох хууль тогтоомж, нягтлан бодох бүртгэлийн стандартад нийцээгүй бөгөөд нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын баримт бичгийг шинэчлэн боловсруулах шаардлагатай байна.

3.4 Нягтлан бодох бүртгэлийн гол бодлого, толилуулгад гарсан өөрчлөлтүүд

Төв аймгийн Сэргэлэн сумын Засаг даргын тамгын газар нь 2025 оны оны санхүүгийн тайланг Сангийн сайдын 2025 оны А/03 дугаар тушаалаар баталсан "Төсөвт байгууллагад дагаж мөрдөх нягтлан бодох бүртгэлийн журам"-ын дагуу бэлтгэсэн байна.

Тайлант оны жилийн эцсийн санхүүгийн байдлын тайлангаарх нийт хөрөнгийн дүн өмнөх оноос 6,584,952.0 мянган төгрөгөөр буюу 70.1 хувиар өссөн байна.

Үзүүлэлт	Эхний үлдэгдэл	Эцсийн үлдэгдэл	Өөрчлөлт
Мөнгөн хөрөнгө			-
Авлага	4,263,397.3	280,758.4	(3,982,638.9)
Урьдчилгаа			-
Бараа материал	80,417.5	161,793.1	81,375.6
Үндсэн хөрөнгө	5,051,381.2	15,537,596.5	10,486,215.3
Нийт хөрөнгө	9,395,196.0	15,980,148.0	6,584,952.0
Өр төлбөр		162,036.7	162,036.7
Засгийн газрын хувь оролцоо/эздийн өмч/	9,395,196.0	15,818,111.3	6,422,915.3
Өр төлбөр ба цэвэр хөрөнгө /өмчийн дүн/	9,395,196.0	15,980,148.0	6,584,952.0

Авлага данс 3,982,638.9 мянган төгрөгөөр буурсан нь хатуу хучилттай автозам 3,725,663.1 мянган төгрөг, ээж хайрхны тохижилтын ажлын 256,975.8 мянган төгрөгийн авлага барагдсантай холбоотой байна.

Бараа материал данс 81,375.6 мянган төгрөгөөр өссөн нь тусгай зориулалтын материал 60,035.9 мянган төгрөг, бусад хангамжийн материал 6,000.0 мянган төгрөг, бичиг хэргийн материал 1,220.8 мянган төгрөг, аж ахуйн материал 14,212.5 мянган төгрөгөөр нэмэгдэж, сэлбэг хэрэгсэл 14,803.0 мянган төгрөгөөр буурсан байна. Энэ нь зудын эрсдэлтэй бүс нутагт эрсдэлээс урьдчилан сэргийлэх зорилгоор 60,000.0 мянган төгрөгийн өвс, тэжээл нөөцөлснөөс шалтгаалж бараа материалын үлдэгдэл өссөн байна.

Үндсэн хөрөнгийн дансны үлдэгдэл 15,980,148.0 мянган төгрөг болж, 6,522,915.3 мянган төгрөгөөр өссөн байна. Төсвийн хөрөнгөөр худалдан авсан 5,849,545.2 мянган төгрөг, үнэ төлбөргүй хандив тусламжаар 4,933,418.0 мянган төгрөг, дахин үнэлгээний бууралт 114,212.7 мянган төгрөг, нийт 11,112,361.2 мянган төгрөгийн үндсэн хөрөнгийг Засаг даргын Тамгын газрын даргын 2025 оны 12 дугаар сарын 29-ний А/18 дугаар тушаалаар орлогод авсан байна.

Үүнд: Төсвийн хөрөнгөөр:

- Барилга байгууламж дансанд 4ш худаг 80,424.7 мянган төгрөг, их засварт 59,460.0 мянган төгрөг, нийт 140,184.6 мянган төгрөгөөр,
- Машин тоног төхөөрөмж дансанд компьютер техник хэрэгсэл 15,414.7 мянган төгрөгөөр,
- Зам гүүрний байгууламж дансанд хатуу хучилттай автозам 5,115,742.5 мянган төгрөгөөр,
- Тавилга эд хогшил дансанд 40,800.0 мянган төгрөг, бусад үндсэн хөрөнгө дансанд наадмын талбайн хашаа 88,425.3 мянган төгрөг, Ээж хайрхны тохижилт 366,525.4 мянган төгрөгөөр тус тус худалдан авч үндсэн хөрөнгөнд бүртгэсэн байна.
- Аймгийн төсвийн санхүүжилтээр барилга байгууламж дансанд 2 ш худаг 37,299.6 мянган төгрөг, машин тоног төхөөрөмж дансанд цагаан идээ боловсруулах тоног төхөөрөмж 27,000.0 мянган төгрөгөөр авч үндсэн хөрөнгөнд бүртгэсэн байна.

Үнэ төлбөргүйгээр орлогод авсан:

- Барилга байгууламж дансанд улсын төсвийн хөрөнгө оруулалтаар уурын зуухны барилга 4,299,855.9 мянган төгрөг, 6 ш худгийн гэрээний дүнгийн зөрүү сайжруулалт 4,744.7 мянган төгрөгөөр,
- Авто тээврийн хэрэгсэл дансанд Төв аймгийн ХХААГ-аас хуваарилсан 165 морины хүчтэй трактор 198,875.0 мянган төгрөгөөр,
- Бусад биет бус хөрөнгө дансанд ЗДТГ-т бүртгэлтэй 5 ширхэг газрыг 259,848.0 мянган төгрөгөөр,

- Машин тоног төхөөрөмжийн дансанд ХХААГ-аас хуваарилсан мал аж ахуйн тоног төхөөрөмж 25,850.0 мянган төгрөг, газар тариалангийн тоног төхөөрөмж 87,344.8 мянган төгрөг, аймгийн ЗДТГ-аас хуваарилсан тоног төхөөрөмж 9,724.5 мянган төгрөгөөр,
- Бусад үндсэн хөрөнгө дансанд Ээж хайрхны тохижилтын ажлын гэрээний дүнгийн зөрүү сайжруулалт 9,174.8 мянган төгрөгөөр тус тус орлогод авч үндсэн хөрөнгөнд бүртгэсэн байна.

Аймгийн ИТХ-ын 2025 оны 12 дугаар сарын 05-ны 50 дугаар тогтоолоор 99,800.0 мянган төгрөгийн үнэ бүхий Алфарт маркийн авто машиныг Гадаадын иргэн харьяатын газарт шилжүүлсэн байна. Төв аймгийн Орон нутгийн өмчийн газрын 2025 оны 12 дугаар сарын 16-ны 01/342 дугаар албан бичгээр авто тээврийн хэрэгслийн дансанд 2 ш 63,163.0 мянган төгрөг, машин тоног төхөөрөмж дансанд бүртгэлтэй 24 нэр төрлийн 78 ш 75,160.3 мянган төгрөг, тавилга эд хогшлын дансанд бүртгэлтэй 11 нэр төрлийн 126 ш 23,991.5 мянган төгрөг, бусад хөрөнгийн дансанд бүртгэлтэй 16 нэр төрлийн 267 ш 166,356.5 мянган төгрөг, биет бус хөрөнгийн дансанд бүртгэлтэй 2ш 805.0 мянган төгрөгийн хөрөнгүүдийг ашиглалтын хугацааг тус бүр 3 жилээр шинэчлэн нийт балансын дүнгийн 30 хувиар бууруулж нийт 329,398.0 мянган төгрөгөөр шинэчлэн тогтоосон байна. Тайлант оны үндсэн хөрөнгийн элэгдэл хорогдлын зардал 566,265.9 мянган төгрөг байна.

Өр төлбөр дансны үлдэгдэл 162,036.7 мянган төгрөг болж өссөн нь бараа материалын өглөг 16,420.7 мянган төгрөг, хөрөнгө оруулалтын өглөг 145,616.1 мянган төгрөгөөр нэмэгдсэн байна. Эдгээр өглөгүүд нь санхүүжилтыг 12 сард зарцааснаас үүссэн байна.

Хөрөнгө оруулалтын өглөг 145,616.1 мянган төгрөг нь 2 ш худгийн цооногийн ажлын үлдэгдэл 35,823.4 мянган төгрөг, Ээж хайрхны тохижилтийн ажлын үлдэгдэл 18,152.9 мянган төгрөг, цахим дэлгүүрээс авсан компьютер тоног төхөөрөмжийн үлдэгдэл 10,950.0 мянган төгрөг, авто замын зургийн 80,689.7 мянган төгрөгийн санхүүжилтийн үлдэгдлээс үүссэн байна.

Засгийн газрын оролцоо дансны үлдэгдэл 15,980,148.0 мянган төгрөг болж 6,584,952.0 төгрөгөөр өссөн нь тайлант үеийн үр дүнгээс шалтгаалжээ.

Программ хангамжийн бүртгэл, тайлагнал: Тус байгууллага нь 3,500.0 мянган төгрөгийн байгууллагын Төсвийн гүйцэтгэлийн программ, 615.0 мянган төгрөгийн Санхүүгийн тооцоолох ХХК-ийн санхүүгийн программ, 1,750.0 мянган төгрөгийн Си Ти Эс ХХК-ийн санхүүгийн программ, 1,050.0 мянган төгрөгийн сум хөгжүүлэх сангийн программ, 650.0 мянган төгрөгийн ухаалаг дэлгэцийн программуудыг данс бүртгэлд тусгасан, үйлчилгээний жилийн хураамжид 722.0 мянган төгрөг төлсөн байна.

3.5 Төсвийн төлөвлөлт, гүйцэтгэл, нэмэлт төсөв

Төсвийн тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.1-д заасны дагуу төсвийг төлөвлөх, хэрэгжүүлэх, тайлагнахад эрх бүхий байгууллага, төсвийн захирагч нь тус хуулийн 5 дугаар зүйлийн 5.1-д заасан төсвийн зарчмыг мөрдлөг болгож, хэрэгжүүлэх үүрэгтэй.

3.5.1 Төсвийн төлөвлөлт

Тус байгууллагын 2025 оны төсвийн төсөлд зардлыг санхүүжүүлэх эх үүсвэрийг орон нутгийн төсвөөс 1,060,843.2 мянган төгрөг, нийт зарлагыг 1,060,843.2 мянган төгрөгөөр тооцон төлөвлөж аймгийн төсвийн ерөнхийлөн захирагчид хүргүүлсэн байна.

Төв аймгийн Сэргэлэн сумын Засаг даргын Тамгын газраас дээд шатны төсвийн захирагчид хүргүүлсэн төсвийн төслийг 196,413.7 мянган төгрөгөөр өсгөж, 2025 оны урсгал зардлын төсвийг 1,257,256.9 мянган төгрөгөөр баталж, ИТХ-ын 2025 оны 09 дүгээр сарын 24-ний 11 дүгээр тогтоолоор төсөвт тодотгол хийж 1,318,851.6 мянган төгрөгөөр баталж,

санхүүжүүлэх эх үүсвэрийг орон нутгийн төсвөөс 2,066,720.1 мянган төгрөг, шилжих үлдэгдлээс 1,578,454.2 мянган төгрөг, зарцуулаагүй үлдэгдлээс 963,790.6 мянган төгрөг, нийт 5,927,816.5 мянган төгрөгөөр баталсан байна. Үүнээс 1,322,180.9 мянган төгрөгөөр хөрөнгө оруулалтын зардлын санхүүжилтийг дутуу олгож 4,605,635.6 мянган төгрөгийн санхүүжилт орж ирсэн байна.

3.5.2 Төсвийн гүйцэтгэл

Сэргэлэн сумын Засаг даргын Тамгын газар гүйцэтгэлээр орон нутгийн төсвөөс 13 хөтөлбөрийн 20 арга хэмжээг хэрэгжүүлэхээр 3,863,549.1 мянган төгрөгийн санхүүжилт олгож, үүнээс 1,217,996.7 мянган төгрөгийг урсгал зардлын санхүүжилтээс, 1,856,566.0 мянган төгрөгийг хөрөнгө оруулалтын зардлаас зарцуулж, 788,986.4 мянган төгрөгийг орон нутгийн төсөвт буцаан төвлөрүүлсэн байна.

Тайлант хугацааны төсвийн нийт зардлын гүйцэтгэл 3,074,562.7 мянган төгрөг буюу 86,7 хувьтай байгаа нь нийт зөрүү 1,531,072.9 мянган төгрөгийн санхүүжилтээс 742,086.5 мянган төгрөг нь Сангийн яамнаас зарцуулах эрхийг нээж өгөөгүйгээс зарцуулаагүй, 788,986.4 мянган төгрөгийн үлдэгдлийг татан төвлөрүүлсэн байна.

Хүснэгт 2. Хөтөлбөр, арга хэмжээний төлөвлөгөө, гүйцэтгэл

/мянган төгрөгөөр/					
д/д	Хөтөлбөр, арга хэмжээ	Төлөвлөгөө	Гүйцэтгэл	Зөрүү	Биелэлт
1	70106-Орон нутгийн гүйцэтгэх засаглалын удирдлага 80101- Үндсэн үйл ажиллагааны зардал	857,653.50	732,036.76	125,616.74	85.35%
2	70106- Орон нутгийн гүйцэтгэх засаглалын удирдлага 80103- Гэрээгээр гүйцэтгүүлэх ажил, үйлчилгээ	160,576.00	157,011.68	3,564.32	97.78%
3	70106- Орон нутгийн гүйцэтгэх засаглалын удирдлага 80106- Баг, хорооны үйл ажиллагааны зардал	241,302.50	177,935.66	63,366.84	73.74%
4	70106- Орон нутгийн гүйцэтгэх засаглалын удирдлага 80802- Ажил олгогчоос олгох тэтгэмж, урамшуулал	10,095.00	8,595.00	1,500.00	85.14%
5	71101-Авто зам 80103-Гэрээгээр гүйцэтгүүлэх ажил, үйлчилгээ 80912-Зураг төсөв, ТЭЗҮ боловсруулах	191,000.00	132,229.82	58,770.18	69.23%
6	70106- Орон нутгийн гүйцэтгэх засаглалын удирдлага 80815-Сонгуулийн үр дүнгээр чөлөөлөгдсөн	28,716.00	19,958.00	8,758.00	69.50%
7	70106- Орон нутгийн гүйцэтгэх засаглалын удирдлага 80905-Инженерийн шугам сүлжээ, цахилгаан	70,000.00	60,545.71	9,454.29	86.49%
8	71101- Авто зам 80906- Авто зам гүүрний байгууламж	1,783,027.10	1,238,539.26	544,487.84	69.46%
9	70106- Орон нутгийн гүйцэтгэх засаглалын удирдлага 81102- Орон нутгийн нөөц хөрөнгө	50,000.00	44,833.90	5,166.10	89.67%

10	70106-Орон нутгийн гүйцэтгэх засаглалын удирдлага 82801- Улсын баяр наадам	5,000.00	5,000.00	0.00	100.00%
11	71411- Хүрээлэн буй орчны бодлого, удирдлага 82212- Хур хог хаягдал, орчны бохирдол	7,290.00	2,140.00	5,150.00	29.36%
12	71502-Хот байгуулалт тохижилт 80912-Зураг төсөв боловсруулах	200,000.00	0.00	200,000.00	0.00%
13	71502- Хот байгуулалт тохижилт 80905-Инженерийн шугам сүлжээ, цахилгаан 80906-Авто зам, гүүрний байгууламж 80904- Нийгмийн зориулалттай барилга	694,289.70	305,913.87	388,375.83	44.06%

Батлагдсан төсөв, гүйцэтгэл, түүний хэтрэлт, хэмнэлтийг орлого, зардлын зүйл тус бүрээр энэ тайлангийн 2.5-д харуулав.

Орон тооны цомхотгол: Тайлант онд цалингийн зардлыг 26 орон тоотой 782,028.2 мянган төгрөгөөр баталж, гүйцэтгэлээр 26 орон тоотой 763,439.9 мянган төгрөг зарцуулсан байна. Гүйцэтгэлээр удирдах 8, гүйцэтгэх 12, үйлчилгээний 6 орон тоотойгоор үйл ажиллагаа явуулж орон тооны цомхотгол хийгээгүй байна.

Унаа хоол: Тус байгууллага нь Монгол Улсын Засгийн газрын 2019 оны 06 дугаар тогтоолоор батлагдсан "Төрийн албан хаагчид нөхөх төлбөр олгох журам"-ын 8.2, 8.4 дэх заалт, сумын ИТХ-ын 2025 оны 09 дүгээр сарын 24-ны Д/11 тоот тогтоолын дагуу нэг хүнд ногдох 1 өдрийн хоолны хөнгөлөлтийг 20.0 мянган төгрөгөөр тооцож 2025 оны төсөвт 62,250.0 мянган төгрөгөөр төсөвлөж 57,994.9 мянган төгрөг зарцуулсан байна.

Гадаад томилолт, арга хэмжээ: Тайлант онд гадаад томилолт арга хэмжээний зардал гараагүй байна.

Сургалт, семинар, хурал, зөвлөгөөнд зарцуулсан зардал: Тайлант онд сургалт, семинар, зөвлөгөөний зардал гараагүй байна.

Хэвлэл мэдээллийн байгууллагуудтай байгуулсан ажил, үйлчилгээний гэрээ, төлбөрт төлсөн зардал: Тайлант онд хэвлэл мэдээллийн байгууллагуудтай байгуулсан ажил, үйлчилгээний гэрээ, төлбөрт төлсөн зардал гараагүй байна.

Төрд учирсан хохирлыг барагдуулахтай холбоотой гарсан зардал: Тайлант онд төрд учирсан хохирлыг барагдуулахтай холбоотой зардал гараагүй байна.

3.5.3 Нэмэлт төсөв

Төсвийн тухай хуулийн 47 дугаар зүйлийн 47.2-т "нэмэлт төсөв, түүнтэй холбогдсон үйл ажиллагаа нь төсвийн нэгэн адил санхүүгийн болон төсвийн гүйцэтгэлийн тайлангийн бүрэлдэхүүн хэсэг байна" гэж заасны дагуу байгууллага нэмэлт санхүүжилтийн тайлан гаргах үүрэгтэй.

Тус байгууллага нь нэмэлт санхүүжилтийн дансанд дээд шатны төсөв захирагчаас 279,839.8 мянган төгрөг, байгууллага өөрийн орлогоор 115,491.1 мянган төгрөг, нийт 395,330.9 мянган төгрөгийн санхүүжилт орж ирж цалин хөлс, урамшуулал, НДШ-ийн зардалд 97,236.3 мянган төгрөг, хангамж, бараа материалын зардалд 3,041.8 мянган төгрөг, эд хогшил, урсгал засварын зардалд 860.0 мянган төгрөг, бараа үйлчилгээний бусад зардалд 1,106.0 мянган төгрөг, хөрөнгийн зардалд 180,738.1 мянган төгрөг зарцуулж, зарцуулаагүй үлдэгдэл 57,009.0 мянган төгрөгийг орон нутгийн төсөвт буцаан төвлөрүүлсэн байна.

Нэмэлт санхүүжилтийн дансны орлого, зардлын зарцуулалтыг зүйл тус бүрээр энэ тайлангийн 2.6-д харуулав.

3.5.4 Төсөл хөтөлбөрийн үе шат, хүрэх үр дүн

Тус төсөл хэрэгжих хугацаанд нийт 13 хөтөлбөрийн арга хэмжээг хэрэгжүүлэхээр төлөвлөсөн байна.

Хүснэгт 3. Төсөл хөтөлбөрийн арга хэмжээний хүрэх үр дүн, биелэлт /мянган төгрөгөөр/

№	Хөтөлбөр	Хэрэгжих хугацаа	Хүрэх үр дүн	Хэрэгжилтийн явц	Зарцуулах төсөв	Зарцуулсан
1	70106- Орон нутгийн гүйцэтгэх засаглалын удирдлага	2025.01.01-2025.12.31	Орон нутгийн гүйцэтгэх засаглалын удирдлагыг хэрэгжүүлнэ	Орон нутгийн гүйцэтгэх засаглалын удирдлага хөтөлбөр 84.7%	1,423,343.00	1,205,916.70
2	71411- Хүрээлэн буй орчны бодлого, удирдлага	2025.01.01-2025.12.31	Хүрээлэн буй орчны бодлого, удирдлагыг хэрэгжүүлнэ.	Хүрээлэн буй орчны бодлого, удирдлага хөтөлбөр 2.1%	101,250.00	2,140.00
3	70709-Гэмт хэргээс урьдчилан сэргийлэх	2025.01.01-2025.12.31	Гэмт хэргээс урьдчилан сэргийлэх	Гэмт хэргээс урьдчилан сэргийлэх хөтөлбөр 99.4%	10,000.00	9,940.00
4	71401- Хог хаягдал	2025.01.01-2025.12.31	Хог хаягдал	Хог хаягдал хөтөлбөр 0%	8,416.80	
5	71502-Хот байгуулалт тохижилт	2025.01.01-2025.12.31	Хот байгуулалт тохижилт	Хот байгуулалт тохижилт хөтөлбөр 44.1%	694,289.70	305,913.87
6	71506-Суурин газрын усан хангамж	2025.01.01-2025.12.31	Суурин газрын усан хангамж	Суурин газрын усан хангамж хөтөлбөр 46.7%	150,000.00	70,049.06
7	71101- Авто зам	2025.01.01-2025.12.31	Авто зам	Авто зам 75.6%	1,812,561.70	1,370,769.07
8	71603-Эрүүл мэндийн бодлого удирдлага	2025.01.01-2025.12.31	Эрүүл мэндийн бодлого удирдлага	Эрүүл мэндийн бодлого удирдлага 99.6%	30,000.00	29,880.00
9	71702- Соёл урлаг	2025.01.01-2025.12.31	Соёл урлагийг дэмжих	Соёл урлагийг дэмжих хөтөлбөр 100%	14,000.00	14,000.00
10	71802-Ерөнхий боловсрол	2025.01.01-2025.12.31	Ерөнхий боловсролыг дэмжих	Ерөнхий боловсролыг дэмжих хөтөлбөр 50.9%	74,711.20	38,000.00
11	71503- Хот суурин ерөнхий төлөвлөгөө	2025.01.01-2025.12.31	Хот суурин ерөнхий төлөвлөгөө	Хот суурин ерөнхий төлөвлөгөө 0%	200,000.00	
12	72101-Жижиг дунд үйлдвэрлэл дэмжих	2025.01.01-2025.12.31	Жижиг дунд үйлдвэрлэл дэмжих	Жижиг дунд үйлдвэрлэл дэмжих 0%	59,091.60	
13	72208-Ахмад настны хөгжил хамгаалал	2025.01.01-2025.12.31	Ахмад настны хөгжил хамгаалал	Ахмад настны хөгжил хамгааллын хөтөлбөр 99.9%	27,971.60	27,954.00
					4,605,635.60	3,074,562.70

Төв аймгийн Сэргэлэн сумын Засаг даргын Тамгын газар нь орон нутгийн гүйцэтгэх засаглалын удирдлага хөтөлбөр 84,7 хувь, хүрээлэн буй орчны бодлого, удирдлага хөтөлбөр 2,1 хувь, гэмт хэргээс урьдчилан сэргийлэх хөтөлбөр 99,4 хувь, хог хаягдал хөтөлбөр 0 хувь, Хот байгуулалт тохижилт хөтөлбөр 44,1 хувь, суурин газрын усан хангамж хөтөлбөр 46,7 хувь, авто зам хөтөлбөр 75,6 хувь, эрүүл мэндийн бодлого удирдлага хөтөлбөр 99,6 хувь, соёл урлаг хөтөлбөр 100 хувь, ерөнхий боловсрол хөтөлбөр 50,9 хувь, хот суурин ерөнхий төлөвлөгөө хөтөлбөр 0 хувь, жижиг дунд үйлдвэрлэл дэмжих хөтөлбөр 0 хувь, ахмад настны хөгжил хамгаалал 99,9 хувиар хэрэгжсэн нь 2025 оны төсвийн жилд Сангийн яамнаас санхүүжилтийн эрх хааж, үлдэгдэл төвлөрүүлсэнтэй холбоотой байна.

3.5.5 Худалдан авах ажиллагааны гүйцэтгэл

Төв аймгийн Сэргэлэн сумын Засаг даргын Тамгын газар нь тайлант онд худалдан авах ажиллагааны төлөвлөгөөний дагуу 1,892,424.1 мянган төгрөгийн батлагдсан төсөвтэй 38 бараа, ажил, үйлчилгээний тендерийн зарыг tender.gov.mn цахим хуудсаар зарласан байна. Үүнд нээлттэй тендер шалгаруулалтын аргаар 601,000.0 мянган төгрөгийн 3 бараа ажил үйлчилгээ, харьцуулалтын аргаар 715,940.4 мянган төгрөгийн 10 бараа ажил үйлчилгээ, нэг эх үүсвэрээс худалдан авах аргаар 237,058.7 мянган төгрөгийн 1 ажил, цахим дэлгүүрээс 11,288.0 мянган төгрөгийн 1 бараа, шууд худалдан авах гэрээгээр 323,137.0 мянган төгрөг 22 бараа ажил үйлчилгээ нь худалдан авах ажиллагааны төлөвлөгөө тусгагдсан байна. Үүнээс нээлттэй сонгон шалгаруултаар шалгарсан замын зураг төсөв 161,379.3 мянган төгрөг, харьцуулалтын аргаар шалгарсан түлш шатахуун 31,000.0 мянган төгрөг, байгууллагуудын сантехникийн засвар 94,574.4 мянган төгрөг, Эрүүл мэндийн төвийн тоног төхөөрөмж 29,880.0 мянган төгрөг, худаг барих 47,822.7 мянган төгрөг, Наадмын талбайн хашаа хийх ажил 94,827.7 мянган төгрөг, үерийн далан хийх ажил 95,640.1 мянган төгрөг, цахим дэлгүүр болон шууд худалдан авах аргаар хийгдсэн ЗДТГ-ын тоног төхөөрөмж 10,950.0 мянган төгрөг, нормын хувцас 3,000.0 мянган төгрөг, бичиг хэргийн материал 3,500.0 мянган төгрөг, Соёлын төвийн техник хэрэгсэл 14,000.0 мянган төгрөг, дунд сургуулийн тохижилтын ажил 20,000.0 мянган төгрөгөөр тус тус гэрээ хийгдэж 4 бараа ажил үйлчилгээний 186,746.9 мянган төгрөгийн санхүүжилт дутуу хийгдэж өглөгөөр дансанд бүртгэсэн байна. Энэ нь Сангийн яамнаас жилийн эцэст хөрөнгө оруулалтын санхүүжилтийг царцаасантай холбоотой байна.

4. АУДИТЫН ТАЙЛАН

4.1 Ерөнхий зүйл

Төрийн аудитын тухай хуулийн 20 дугаар зүйлийн 20.1-д “Төрийн аудитын байгууллага аудитын дүнд үндэслэн дүгнэлт, зөвлөмж бүхий аудитын тайлан гаргана.” гэж заасны дагуу Төв аймгийн Сэргэлэн сумын Засаг даргын Тамгын газрын 2025 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөрх санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн санхүүгийн тайлангийн аудитын тайланг танилцуулж байна.

Аудитын тайланд аудит хийгдэх байгууллага, түүний орчин, аудитад хамааралтай дотоод хяналт, нягтлан бодох бүртгэл, санхүүгийн тайлагналын үзэл баримтлал, аудитаар илрүүлсэн буруу илэрхийлэл, түүнийг шийдвэрлэсэн байдал, дараагийн аудитаар анхаарах асуудал болон аудиторын дүгнэлт, дүгнэлтийн үндэслэлийг хураангуйлан толилуулав.

Аудитыг Төв аймаг дахь Төрийн аудитын газрын аудитор Г.Хатанбаатар гүйцэтгэж, хяналтыг аудитын менежер О.Амаржаргал, дарга, тэргүүлэх аудитор Ц.Хишигжаргал нар тус тус хэрэгжүүлсэн.

Төв аймгийн Сэргэлэн сумын Засаг даргын Тамгын газрын 2025 оны санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлийн тайланг Төв аймаг дахь Төрийн аудитын газарт 2026 оны 01 дүгээр сарын 23-ны өдрийн 03/06 дугаар албан бичгээр ирүүлсэн байна.

4.2 Материаллаг байдал

Төлөвлөлтийн болон гүйцэтгэлийн материаллаг байдлыг АДБОУС 2320 дагуу тодорхойлсон бөгөөд материаллаг байдлын суурь үзүүлэлтээр Төв аймгийн Сэргэлэн сумын Засаг даргын Тамгын газрын 2024 оны үр дүнгийн тайлангийн нийт орлогыг сонгож, материаллаг буруу илэрхийллийн эрсдэл “Дунд” гэж үнэлэн материаллаг байдлын түвшинг 1,5 хувиар тогтоов.

Төлөвлөлтийн материаллаг байдлыг Төв аймгийн Сэргэлэн сумын Засаг даргын Тамгын газрын 2024 оны үр дүнгийн тайлангийн нийт зарлага 5,835,727.7 мянган төгрөгөөс 1,5 хувиар буюу 87,535.9 мянган төгрөгөөр, гүйцэтгэлийн материаллаг байдлыг төлөвлөлтийн материаллаг байдлын 75 хувиар буюу 65,651.9 мянган төгрөгөөр тогтоосныг аудитын явцад дахин хянаж шинэчлэн тогтоох шаардлагагүй гэж үзсэн.

4.3 Төрийн хэмнэлтийн тухай хуулийн хэрэгжилт

Тус байгууллага тайлант онд Төрийн хэмнэлтийн тухай хуулиар хориглосон зардлууд гараагүй, өглөг үүсгээгүй, төсвийн хөрөнгийг хэмнэлттэй зарцуулан хуулийг хэрэгжүүлэн ажилласантай холбоотойгоор 13 хөтөлбөрийн 20 арга хэмжээнээс хэмнэгдсэн 788,986.4 мянган төгрөгийн зардлыг татан төвлөрүүлсэн байна.

Төрийн хэмнэлтийн тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.4-дэх заалтыг хэрэгжүүлэн албан ажлын 4 суудлын автомашинд ялгагдах тод дэвсгэр өнгө бүхий улсын дугаар авсан байна. Мөн захиргааны зориулалтаар барилга байгууламж шинээр төсвийн хөрөнгөөр бэлтгээгүй, албан хаагчдад дүрэмт хувцас болон нормын хувцас бэлтгээгүй, албан хаагчдын гар утасны зардал болон байгууллага дээр хэвлэл захиалгын зардал зэргийг санхүүжүүлээгүй, худалдан авах ажиллагааны тендер зарлаж 2025 оны 05 дугаар сарын 31 гэхэд дуусгавар болгосон, хөрөнгө оруулалтын төсөл, арга хэмжээний худалдан авах ажиллагааны үр дүнд бий болсон хэмнэлтийг зарцуулаагүй бөгөөд хэмнэлтэд тооцож төсөвт төвлөрүүлсэн зэрэг Төрийн хэмнэлтийн хуулийг хэрэгжүүлэн ажиллаж байна.

4.4 Санхүүгийн тайлангийн аудитаар шалгасан нийцлийн аудитын асуудал

АДБОУС 4000.16-д нийцлийн аудитыг санхүүгийн тайлангийн аудиттай хослуулан хийх тохиолдолд аудитор аль стандартыг дагаж мөрдөхийг үнэлэх, нийцлийн асуудлын талаарх дүгнэлтийг санхүүгийн тайланд өгөх аудиторын дүгнэлтээс тусад нь салгах хэрэгтэй гэж заасан байна.

4.4.1 Шилэн дансны тухай хуулийн хэрэгжилт

Шилэн дансны тухай хуулийн 6 дугаар зүйл, Засгийн газрын 2016 оны 29 дүгээр тогтоолоор баталсан “Шилэн дансны цахим хуудсанд тавих мэдээллийн агуулга, нийтлэг стандартыг тогтоох журам”-ын заалтыг хэрэгжүүлэх зорилгоор www.shilendans.gov.mn цахим хуудсанд холбогдох мэдээллийг оруулсан байх үүрэгтэй.

Шилэн дансанд байршуулбал зохих 181 мэдээллээс, хугацаа болоогүй 4 мэдээлэл, хугацаа хоцроосон 7 мэдээлэл, хугацаандаа байршуулсан 170 мэдээлэл, хуулийн хэрэгжилт 96 хувьтай байна. Энэ нь Шилэн дансны тухайн хуулийн 4 дүгээр зүйлийн 4.1.3-д “тогтоосон хугацаанд, тогтмол, шуурхай мэдээлдэг байх” гэсэн заалтыг зөрчсөн байна.

Шийдвэрлэсэн нь: Төрийн аудитын тухай хуулийн 21 дүгээр зүйлийн 21.2 дахь заалт болон Монгол Улсын Ерөнхий аудиторын 2020 оны А/95 дугаар тушаалаар баталсан “Албан шаардлага өгөх, төлбөрийн акт тогтоох журам”-ын 4 дүгээр зүйлийн 4.2.1.11 -д “хууль, тогтоомж гэрээ хэлцэл зөрчсөн алдаа, зөрчлийг таслан зогсоож, давтан гаргуулахгүй байх үр нөлөөтэй гэж үзсэн бусад нөхцөл байдал” бол албан шаардлага хүргүүлнэ гэж заасны дагуу шийдвэрлэв.

4.4.2 Бусад хууль тогтоомжийн хүрээнд

Тус байгууллагад бусад хууль тогтоомжийн хүрээнд шийдвэрлэх алдаа, зөрчилтэй асуудал гараагүй байна.

4.5 Завсрын аудитын үр дүн, өмнөх зөвлөмжийн хэрэгжилт

4.5.1 Завсрын аудитын талаар

Завсрын аудитаар шалгагдагч байгууллагын 2025 оны 3 дугаар улирлын санхүүгийн тайланг хамруулж, горим, сорил хэрэгжүүлсэн. Аудитын илрүүлэлтийг шалгагдагч байгууллагад танилцуулж, асуудлын бүртгэлээр баталгаажууллаа. Завсрын аудитаар 30,249.5 мянган төгрөгийн алдаа илэрснээр 4 зөвлөмж өгч, жилийн эцсээр 30,249.5 мянган төгрөгийн 4 алдааг залруулсан байна.

4.5.2 Өмнөх аудитын мөрөөр авч хэрэгжүүлсэн арга хэмжээний үр дүн

Тус байгууллага нь 2024 оны санхүүгийн тайлангийн 4 төлбөрийн акт, 3 албан шаардлага, 4 зөвлөмж өгөгдсөнийг 75 хувь хэрэгжүүлж, биелэлтийг 2025 оны 10 дугаар сарын 15-ны өдрийн 03/150 тоотой ирүүлсэн байна.

Хүснэгт 4 Төлбөрийн акт, албан шаардлага, зөвлөмжийн хэрэгжилт

Үзүүлэлт	Өмнөх аудитын үзүүлэлт		Биелэлт		
	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Хувь
Акт	4	1,447.8	2	534.1	50
Албан шаардлага	3	73,191.2	3	73,191.2	100
Зөвлөмж	4	220,437.0	3	220,437.0	75
Нийт дүн	11	295,076.0	8	294,162.3	75,0

4.6 Дараагийн аудитаар анхаарах асуудал

Сангийн сайдын 2025 оны А/03 дугаар тушаалаар баталсан нягтлан бодох бүртгэлийн заавар, журам шинэчлэгдсэнийг хэрэгжүүлж байгаа эсэхийг авч үзнэ.

5. АУДИТЫН ИЛРҮҮЛЭЛТ

Аудитаар нийт 5,050,740.9 мянган төгрөгийн алдаа¹ илэрснээс, аудитын явцад 5,050,740.9 мянган төгрөгийн алдааг залруулж, 5,050,740.9 мянган төгрөгийн алдааг дахин давтан гаргахгүй байх зөвлөмж өглөө. Үүнд:

1. Үр дүнгийн тайланд үнэ төлбөргүй хүлээн авсан 4,976,941.4 мянган төгрөгийн үндсэн хөрөнгө, бараа материалыг бөөн дүнгээр тайлагнасан байна. Энэ нь Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хуулийн 20 дугаар зүйлийн 20.2.3-т “Холбогдох олон улсын стандарт, эрх бүхий төрийн байгууллагаас баталсан нягтлан бодох бүртгэлийн стандарт, журам, заавар, энэ хуулийн 5.1.3-д жинхэнэ хэрэгжилтийн зарчмыг баримтлан нягтлан бодох бүртгэл хөтөлнө” гэж заасныг болон санхүүгийн тайлангийн “тохиолдсон байх”, “ангилал” гэсэн батламж мэдэгдлийг хангахгүй байна.

2. Үлдэх өртөгтэй 58,880.0 мянган төгрөгийн үндсэн хөрөнгийг бусад байгууллага уруу шилжүүлэхдээ буруу бичилт хийсэн байна. Энэ нь Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хуулийн 5 дугаар зүйлийн 5.1.4-д “үнэн зөв байх”, 20 дугаар зүйлийн 20.2.3-д “холбогдох олон улсын стандарт, эрх бүхий төрийн байгууллагаас баталсан нягтлан бодох бүртгэлийн стандарт,

¹ Мэдээллийг тусгахгүй орхигдуулах, буруу тусган илэрхийлэх, үүнд, математик үйлдлийн алдаа, НББ-ийн бодлогыг мөрдөхөд гарсан алдаа, бодит байдлыг буруу тайлбарласан /буруу ойлгосон/, хайнга хандсан /мартсан, тэмдэглээгүй орхисон/,

журам, заавар, энэ хуулийн 6 дугаар зүйлд заасан зарчмыг баримтлан нягтлан бодох бүртгэл хөтөлж, санхүүгийн тайлан гаргах” санхүүгийн тайлангийн “тохиолдсон байх”, “иж бүрэн байх” гэсэн батламж мэдэгдлийг хангахгүй байна.

3. Үнэ төлбөргүй авсан 13,919.5 мянган төгрөгийн үндсэн хөрөнгийн сайжруулалтыг хийхдээ орлогын зүйлийг буруу сонгож бүртгэсэн байна. Энэ нь Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хуулийн 5 дугаар зүйлийн 5.1.4-д “үнэн зөв байх”, 20 дугаар зүйлийн 20.2.3-д “холбогдох олон улсын стандарт, эрх бүхий төрийн байгууллагаас баталсан нягтлан бодох бүртгэлийн стандарт, журам, заавар, энэ хуулийн 6 дугаар зүйлд заасан зарчмыг баримтлан нягтлан бодох бүртгэл хөтөлж, санхүүгийн тайлан гаргах” санхүүгийн тайлангийн “тохиолдсон байх”, “иж бүрэн байх” гэсэн батламж мэдэгдлийг хангахгүй байна.

Нийт илрүүлсэн алдаа, зөрчлөөс 31,338.7 мянган төгрөгийн зөрчил нь бидний тогтоосон материаллаг байдлын түвшнээс 65,651.9 мянган төгрөгөөр бага тул “Өөрчлөлтгүй” дүгнэлт өглөө.

Аудитаар нийт 31,338.7 мянган төгрөгийн 4 зөрчил² илэрснээс, 6,038.3 мянган төгрөгийн 1 төлбөрийн акт, 11,220.0 мянган төгрөгийн 2 албан шаардлага, 14,080.4 мянган төгрөгийн 1 зөвлөмж хүргүүлээ.

5.1 Төлбөрийн акт

1. Цалин, хөдөлмөрийн хөлс, шагнал, урамшуулал болон тэдгээртэй адилтгах хөдөлмөр эрхлэлтийн орлого, шууд бус орлогод ногдуулан суутгасан албан татварын тайлангаар (ТТ-11) татвараас авах авлагыг 6,038.3 мянган төгрөгөөр үүсгэж, тус авлагын дүнг санхүүгийн тайланд тусгаагүй, тооцоо нийлээгүй байна. Энэ нь Төсвийн тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.4.8-д “төсвийг зохистой удирдаж авлага, өр төлбөр үүсгэхгүй байх”, 45 дугаар зүйлийн 45.2-д “Төсвийн захирагчийн төсвийн дараах зарцуулагдаагүй үлдэгдлийг төсвийн хэмнэлтэд тооцохгүй бөгөөд тухайн үлдэгдлийг тухайн шатны төсвийн ерөнхий дансанд төвлөрүүлнэ”, 45.2.2-д “Төлөвлөсөн төсөл, арга хэмжээ хэрэгжээгүйн улмаас, эсхүл тоо хэмжээ нь буурснаас бий болсон үлдэгдэл”, Татварын ерөнхий хуулийн 28 дугаар зүйлийн 28.7-д “Суутган төлөгч нь татварын хууль тогтоомжийн дагуу тухайн төрлийн татвар төлөх үүрэг бүхий этгээдээс албан татварыг ногдуулан суутгана” гэсэн заалтуудыг зөрчсөн байна.

Шийдвэрлэсэн нь: Төрийн аудитын тухай хуулийн 21 дүгээр зүйлийн 21.2 дахь заалт болон Монгол Улсын Ерөнхий аудиторовын 2020 оны А/95 дугаар тушаалаар баталсан “Албан шаардлага өгөх, төлбөрийн акт тогтоох журам”-ын 4 дүгээр зүйлийн 4.2.1.7-д “авлага, өглөгийг тооцоо нийлж баталгаажуулаагүй” бол төлбөрийн акт тогтооно гэж заасны дагуу шийдвэрлэв.

5.2 Албан шаардлага

1. Сонгуулийн үр дүнгээр чөлөөлөгдсөн Засаг даргын орлогчид 11,220.0 мянган төгрөгийн мөнгөн тэтгэмж олгосон байна. Энэ нь Төсвийн тухай хуулийн 5 дугаар зүйлийн 5.1.3-т “санхүү, төсвийн зохистой удирдлагыг хэрэгжүүлэх”, 5.1.5-д “Хариуцлагатай байх”, 16 дугаар зүйлийн 16.5.5-д “батлагдсан төсвийг зориулалтын дагуу зарцуулах”, Монгол улсын Засаг захиргаа, нутаг дэвсгэрийн нэгж, түүний удирдлагын тухай хуулийн 78 дугаар зүйлийн 78.1-д “Аймаг, сум, нийслэл, дүүргийн Хурлын дарга болон бүх шатны Засаг дарга ээлжит сонгуулийн дүнд албан тушаалаасаа чөлөөлөгдсөн бол тэдгээрт урьд нь эрхэлж байсан албан тушаалын зургаан сарын цалинтай тэнцэх хэмжээний нэг удаагийн тэтгэмж олгоно”, Төрийн хэмнэлтийн тухай хуулийн 15 дугаар зүйлийн 15.1.3-т “хууль тогтоомжид зааснаас өөр

хэлбэрээр тэтгэмж, шагнал, урамшуулал, дэмжлэг олгох" гэсэн заалтуудыг тус тус зөрчсөн байна.

Шийдвэрлэсэн нь: Төрийн аудитын тухай хуулийн 21 дүгээр зүйлийн 21.2 дахь заалт болон Монгол Улсын Ерөнхий аудиторын 2020 оны А/95 дугаар тушаалаар баталсан "Албан шаардлага өгөх, төлбөрийн акт тогтоох журам"-ын 4 дүгээр зүйлийн 4.2.1.11 -д "хууль, тогтоомж гэрээ хэлцэл зөрчсөн алдаа, зөрчлийг таслан зогсоож, давтан гаргуулахгүй байх үр нөлөөтэй гэж үзсэн бусад нөхцөл байдал" бол албан шаардлага хүргүүлнэ" гэж заасны дагуу шийдвэрлэв.

5.3 Зөвлөмж

Цаашид анхаарвал зохих асуудлыг тэргүүлэх ач холбогдлын дарааллаар эрэмбэлэн харуулав. Үүнд:

1. Цалин урамшуулалтай холбоотой асуудал

1. Тамгын даргад төрийн захиргааны албан хаагчийн 5 жилийн урамшуулал 7,095,0 мянган төгрөг олгож татвар суутгасан боловч татварын (ТТ-11) тайланд тусгаагүй, суутгасан орлогыг өөр татварын төрлийн дансанд шилжүүлсэн, мөн ахмадын зөвлөлийн даргад 6,985.4 мянган урамшуулал олгохдоо татвар суутгасан боловч татварын(ТТ-11) тайлан тусгаагүй зөрчлүүд тус тус илэрсэн байна. Энэ нь Төсвийн тухай хуулийн 5 дугаар зүйлийн 5.1.5-д "Хариуцлагатай байх", Татварын ерөнхий хуулийн 29 дүгээр зүйлийн 29.1.3-д "суутгасан татварыг хуульд заасан хугацаанд харьяа татварын албанд үнэн зөв тайлагнах" гэж заасныг зөрчсөн байна.

Өгсөн зөвлөмж: Цалингийн Т-11 тайлангийн засварлах хүсэлт явуулж тайлангаа засварлах, буруу татварын төрлөөр шилжүүлсэн орлогыг Татварын газартай тооцоо нийлж суутган тооцоолол хийх.

Зөвлөмжийг хэрэгжүүлэх төлөвлөгөөг 2026 оны 04 дүгээр сарын 25-ны дотор, биелэлтийг 2026 оны 06 дугаар сарын 20 -ны өдрийн дотор тус тус ирүүлнэ үү.

Аудитын явцад бидэнтэй хамтран ажилласан холбогдох ажилтнуудад талархал илэрхийлье.

6. АУДИТААР ИЛЭРСЭН АЛДАА,ЗӨРЧЛИЙН НЭГТГЭЛ

6.1 Санхүүгийн тайлангийн аудитын алдааны нэгтгэл

мянган төгрөгөөр

Алдааны товч утга	Нийт алдаа		Мэдээллийг тусгахгүй орхигдуулсан		Буруу тусган илэрхийлсэн		Үүнээс Залруулсан	
	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн
Үр дүнгийн тайланд үнэ төлбөргүй хүлээн авсан үндсэн хөрөнгө, бараа материалыг бөөн дүнгээр тайлагнасан.	1	4,976,941.4			1	4,976,941.4	1	4,976,941.4
Үлдэх өртөгтэй 58,880.0 төгрөгийн үндсэн хөрөнгийг бусад байгууллага уруу шилжүүлэхдээ буруу бичилт хийсэн.	1	58,880.0			1	58,880.0		58,880.0
Үнэ төлбөргүй авсан үндсэн хөрөнгийн сайжруулалтыг хийхдээ орлогын	1	13,919.5			1	13,919.5		13,919.5

зүйлийг буруу сонгож бүртгэсэн.								
Дүн	3	5,050,740.9			3	5,050,740.9	1	5,050,740.9

6.2 Санхүүгийн тайлангийн аудитын зөрчлийн нэгтгэл

мянган төгрөгөөр

Зөрчлийн товч утга	Нийт зөрчил		Үүнээс									
			Төлбөрийн акт		Албан шаардлага		Зөвлөмж		Хариуцлага тооцуулах албан шаардлага		Хууль, хяналтын байгууллагад шилжүүлсэн асуудал	
	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Албан тушаалтны тоо	Тоо	Дүн
Татварын тайлангаар (ТТ-11) татвараас авах авлагыг 6,038.3 мянган төгрөгөөр үүсгэсэн.	1	6,038.3	1	6,038.3								
Сонгуулийн үр дүнгээр чөлөөлөгдсөн Засаг даргын орлогчид мөнгөн тэтгэмж олгосон байна.	1	11,220.0			1	11,220.0						
Урамшуулалд олгохдоо татвар суутгасан боловч татварын тайлан тусгаагүй зөрчлүүд илэрсэн	1	14,080.4					1	14,080.4				
Дүн	3	31,338.7	1	6,038.3	1	11,220.0	1	14,080.4				

6.3 Санхүүгийн тайлангийн аудитаар шалгасан нийцлийн аудитын асуудал

мянган төгрөгөөр

Зөрчлийн товч утга	Нийт зөрчил		Үүнээс					
			Төлбөрийн акт		Албан шаардлага		Зөвлөмж	
	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн
Шилэн дансны тухай хуулийн хэрэгжилттэй холбоотой зөрчил								
Шилэн дансанд 177 мэдээлэл оруулахаас 170 мэдээллийг хугацаанд нь мэдээлж 7 мэдээлэл хоцроосон байна.	1	0			1	0		
Дүн								
Бусад хууль тогтоомжтой холбоотой зөрчил								
	0	0					0	0
Дүн	0	0					0	0
Нийт дүн	0	0	0	0	0	0	0	0

Монгол улс, Төв аймаг, Зуунмод сум
6 дугаар баг, Төрийн захиргааны 2 байр
Утас: +976 70272582, +976 70273204
И –мэйл: tuv@audit.gov.mn, Вебсайт: www.audit.mn